

El llenguatge Que vulgueu i pugueu

Un amable lector —i col·lega— ens fa observar la freqüència amb què, en textos correctament escrits, apareixen amb una grafia defectuosa algunes formes de dos verbs tan usuals com són voler i poder (dos dels anomenats verbs models), concretament en les formes de subjuntiu. Té tota la raó. Justament tenim a la vista, rebudes de poc, dues circulars cursades per unes institucions culturals molt prestigioses, en què llegim: «Us preguem que... ens 'volgueu' adreçar la comanda adjunta...», «Us agraïrem que 'volgueu' valorar aquestes mesures...». Potser si, doncs, que pot resultar oportú de dedicar un comentari a aquest simple problema ortogràfic —o, si es vol, morfològic— tan elemental, tot i que el pot resoldre un simple cop d'ull a una taula de verbs irregulars.

Dit ben curt, aquestes errades tan usuals consisteixen en les grafies errònies «volguem», «volgueu», «poguem» i «pogueu», en lloc de les correctes vulguem, vulgueu, puguem i pugueu; que corresponen a les formes de les dues primeres persones del plural del present de subjuntiu. El radical d'aquests dos verbs —voler i poder— presenta adés una o adés una u. La qual —la o— trobem a la primera persona del singular de l'indicatiu present, jo vull i jo puc i en totes les formes dels altres temps presents, el subjuntiu i l'imperatiu. No falta qui —prou desorientat o distret— és capaç d'escriure una frase com Que ho 'volgui' fer no vol dir que ho 'pogui' fer, sense adonar-se que aquestes formes, «volgui» i «pogui», no representen pas el que ell mateix pronuncia usualment: vulgui i pugui. Però, com hem vist, fins i tot en textos ben pulcres aconseguen d'esmunyir-se formes com «volguem» i «pogueu», en lloc de vulguem i pugueu. En resum: a les sis persones del present de subjuntiu d'aquests verbs la vocal del radical és una u tant si aquesta vocal és tònica —en què la pronunciació ho indica— com si és atona —en què la pronunciació permet el dubte.

No són tan freqüents, però tampoc no són rares, les errades en les formes del subjuntiu imperfecte d'aquests dos verbs: «que jo vulgués» en lloc de que jo volgues, «que poguéssim anar-hi», en lloc de que poguessim anar-hi, etc. Cal recordar, simplement, que les formes d'aquest temps —d'aquests dos verbs— presenten totes una o —pronunciada usualment com una u perquè correspon a una síl·laba feble.

Albert Jané